

AVTOFTING HER - EIN HEIDURLIG LOYSN HAR.

Hinvegin so kann tað, í spurninginum um fólka-flytingina til Danmarkar, av røttum sigast, at danir her hava sýnt eitt stórsinni, ið er eindømi í heiminum í hesum døgum. Við explosivum fólkaøkstri og hørðum kvoteringum á flóttafólki og vaksandi etniskum trupulleikum, í nærum øllum londum, hava danir uttan serligt hóvsták, tikið ímóti feroyingum í hópatali, til livikór á akkurat sama støði, sum teirra egnu og annars til javnbjóðis kor. Eisini í hesum føri er tað neyðugt at royna at siggja hesar hendingar við øðrum brillum enn bara teim feroysku. Tað hevði t.d. lítil nytta verið í at farið til dómstólin í Haag og klagad danir í samband við fólka-flytingina úr Føroyum. Flestu útlendingar munnu ivaleyst fara at halda at betri dømi um satt brøðralag man fáur annar fara at sýna, enn hetta danir hava sýnt feroyingum, nú tá figgarliga inntøkgu-grundarlagið so knappliga "sveik so púraða".

OKKARA SKULD

Vit eiga framvegis at royna at leggja okkum í geyma og minna okkum sjálvi á, at tað eru ikki danir, ið hava ríkið fiskivinnu í Føroyum, tað eru sostatt heldur ikki danir, ið hava ømt landsins grunnar ella oyðilagt tað umhvørvi, har fiskur plagar at gýta, bunn-

ast og vaksa. Tvørturímóti, sum tað verður víst á aðra staðni, í hesum kronikki, so eru tað feroingar, sum við "heimsins besta" flota (dýrasta, bæði at byggja og serliga at reka), ið hava grópað alt livsgrundarlagið upp av botni og hava tikið fisk á ein hátt, ið fekk fyrrv. stjórnan í Føroya Fiskasølu, ið var, í berari frustratið at siga, at vit seldu okkara fisk fyri hálvan pris! Støðugt er tað so, at útlendskir keyparar av feroyskum fiskavörum avrokna hin feroyska seljaran við 70 pct. av marknaðarvirðinum, tí, sum teir siga, tað kostar teimum generelt 30 pct. at senda feroyskan fisk út til kundarnar. 30 pct. fyri "vrøl og ballaðu" tí feroyskar fiskavörur ongantíð eru sum tær skulu verða! Dygdin - kvaliteturin - svingar alla kumpassin runt, hvørja ferð!

SKUGGASTJÓRNIN.

Hin síðan av hesi søk eru tiltøkini hjá okkara heimliga kapitalveldi. Hjá hesum minnir hetta sum hendir mest um innilæst stívsinni, heldur enn um ætlað tiltøk. Motivatið hjá hesi maktgrupp er sera lík teirru, ið liggur til grund fyr donsku tiltøkunum, ið miðja eftir at minka um figgarligu tapini! Men meðan donsku tiltøkini eru ein avleiðing av teim feroysku, so eru feroysku tiltøkini ikki ein avleiðing av teim donsku. Tað vil siga, at skulu vit

steðga donsku "avmonter- ingini" megu vit fyrst taka heimliga kapitalin av ræði! - og tað verður ikki bert sum at siga tað, tí hesar kreftir hava buktina og báðar endarnar, tá ræður um tað heimliga politiska systemið. Hesar kreftir eru av hesi orsök forar fyri at halda fram við sínum oyðdrepani virksemin, líka so leingi politiska systemið ikki tekur seg um reiggj. Teir evna undir tilikum umstøðum framhaldandi at leypa stein av steini og koma tiskil at sita á vinnu-politiska valdinum líka so leingi tað er politiskur "vilji" til tess (les: líka so leingi okkara politikarar ikki ána hvat tað er, sum fyriferst, eins og í 80'unum) og tað vil aftur siga, so leingi hesar kreftir evna at gylka politisku myndugleikunum, at tað eru teir (pol.), sum hava valdið. At so er, fara politikarar at halda so leingi teir saman við vinnulívinum kunna útlíkna hallið í vinnuni við saneringum úr skattaborgarannalummum. Beinleiðis eru tað sostatt feroyskir politikarar, sum halda við líka skeivu gongdini innan tað vinnulív, ið dregur okkum longur og longur niður! - og ikki donsku tiltøkini. Hetta skilið vil halda fram, til einaferð hesar kreftir eru lidnar at krevja inn tann peningin "teir mistu í fjør". Hetta skilið verður lagið, líka so leingi okkara politikarar ikki ána (ella vanda sær um) hvat slag av fólki tað

er teir seta til at stjórna teim nú alment figgiðu maktdeplinum, ið tryggja framhaldið av skeivu gongdini, líka so leingi ein togara eigari/reiðari/skipari er hin sjálvsagdi nevndarformaðurin ella stjórin. Tað er ein tilfeingiskreppa hetta alt er komið av! Hon (kreppan) er íkominn meira av togarmentanini heldur enn av trolinum! Gera politikkarar sær ikki hetta greitt er eingin vón!

POLAR AV MAKT OG VÆNTANDI MEDVIT.

Samanumtikið so er tað umfram vantandi politiska medvitid tveir samvirkandi maktplar, ið hava ábyrgdina av at hava sorlað ikki bert okkara samfelag, men tívverri, eisini sjálvt grundarlagið, sum tjóðin bygd sína tilveru á. Tað er kapitalmaktin, tann "koloniala", ið helt/holdur uppá hin skeiva teknologiska hest: Færernes Realkreditinstitut, Kreditfelaguni donsku, Hambroes Bank í London og Den Danske Bank og tann lokala (Realurin, Tvíbankin, Tryggingin, og Skipafelagið), sum saman við vinnulívsstrategunum og sektunum tvíhalda um avloðaðu flota-teknologianu og hallgevandi framleiðsluna, ið eru høvuðsorsøkin til at danir "ikki seta seg ímóti" hesi gongd, miðjandi ímóti, at fáa fólkatálið niður á "ressoursniveau" (20/25 000 ikki reproduktivar sálir).

TAD STÓRA VERSUS TEIM SMÁU

Afturat øllum hesum framfyrstandandi kemur so næst, hin grundleggjandi ideologin, ið dominerar danskan statsministeriellan (og feroyskt provinsionellan) hugsunarhátt: Tað er turkatrúgvinn uppá, at einasti vegur til lønsemi (og lívskvalitet?), saman við sjálvum kravinum um lønsemi, er rationaliseringar, centraliseringar og einfaldgerðan. - har tað í londum uttan fyri danska kongarikðið, fyri langari tíð síðani, er vent í holuni, sum til dæmis í Norður-italia, har tað hevur víst seg, at beint tað øvuga virkar dupult so gott, bæði til lønsemi, men serliga til lívskvalitet! Har eru tað tær nøgva smáu eindirnar og diversifiseringin, ið gera tann positiva munin.

KREPPAN VIÐ DONSKUM EYGUM.

Hví hetta er vordid so, sum tað her verður lýst skilja vit kanska betur, um vit ímynda okkum, hvussu danir siggja trupulleikan ella problemid Føroyar. Hvussu hugsa/hugsadu danir? Hvat hevur møguleiga gjørt seg galdandi, ímeðan teir hava fingist við at umhugsast støðuna í Føroyum? Fyrst sum sagt eru tað niðurstøðurnar hjá Skak Nielsen nevndin (Ráðgivinge udvalg) har ** N.V Skak Nielsen skriver, at feroingar ikki á nakran hátt hava umstøður til at hækka

valutainntøkurnar til oyggjarnar. (henda forsøgn kom ov seint, hon átti at komið aðrenn kreditfelaguni av álvara leitaðu til Føroya og "fóru at figgja hallið" í vinnuni (teir vóru sterkir menn Birgir Danielsen og Atli Dam hvør í sínum lagi!) Men tá henda niðurstøða er lögð fyrri statsministeran/statsmyndugleikarnar, kann tað ikki hava verið nakar ivi um, at henda kategorisk negativ niðurstøða (fiskameingið troytt til ysta mark!) eftir einari løtu, hevur kollrent allar áður gjørdar prognosur viðvíkjandi víður-skiftunum, Føroyar/Danmark. Har tað áður (kanska) hevur verið roknað við, at inntøkurnar í Føroyum fóru at skikka sær á sama hátt, sum í øðrum londum (ávisur minni vøkstur frá ári til árs), so gjørdist tað nú greitt, at Føroyar (i allari framtíð?) fóru at gerast ein ódrvisi og stórri figgarligur kleppur fyri danir enn nakrantíð áður sæð. Við hesum útliti til stórri hall (har tað frammanundan skuldi forsvarast eitt hall, stórt 900 mill kr/ár), er tað greitt, at danir bæði skjótt og brátt máttu finna vegir burtúr figgarfelluni, sum Føroyar, sambart niðurstøðunum, fóru at gerast til. Hetta er vordid teimum greitt mál og aðrar avgerðir enn tær, ið tiknar eru, kundu danir neyvan koma til, enn hesa, at teir beinanvegin hava sett ein bólk (Færø-gruppen?) at finna út av, hvussu teir við, figgarliga sæð, minst møguligum tapið og minst møguligum avleiðingum, best møguligt kundu koma sær burtúr engagementinum Føroyar, einar Føroyar, sum ikki fóru at kunna breiðføða tað fólki her var.

HØVDU VIT IKKI GJØRT TAD SAMA

Tað er ein spurningur um vit, sum seinastu árin hava kastað okkum heilt og fult í føvningin á alheims kapitalismuni og eru farin at biðja og svørja til øll hesi vælsignisli, menn gylka sær í samband við tamarhaldsleysan marknaðarbúskap og ævigan vøkstur, ikki høvdu komið til somu niðurstøður og somu loysnir? Og um onkur ivast í hesum, so er áður spurt, um tað er nakar, ið kann ímynda sær eina moralska kapitalismu, ið virkar sambært etiskum prinsippum? Er hetta ikki áleið so sum vit sjálvi vildu havt gjørt hetta alt? Og er ikki ódámiga framferðin hjá feroyskum vinnulívi (Tvíbankin/Rækjuskip/Rækjuekparar/seljarar og Faroe